

آشنایی با
راهنمای برنامه دوره پیش دبستانی
(آمادگی)

برای تولید محتوای فعالیت‌های مراکز آموزشی پیش دبستانی

کتاب‌مربی

کتاب مربی

جلد ۱

آشنایی با

راهنمای برنامه دوره پیش دبستانی
(آمادگی)

برای تولید محتوای فعالیت‌های مراکز آموزشی پیش دبستانی

مؤلف: نبی‌الله صادقیان - شیرین برزین

نظارت علمی: فاطمه رمضانی

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور: کتاب مربی: آشنایی با راهنمای برنامه دوره پیش دبستانی (آمادگی) برای تولید محتوای فعالیت‌های مراکز آموزشی پیش دبستانی / مؤلف نبی‌الله صادقیان؛ نظارت علمی فاطمه رضائی.

مشخصات نشر: تهران: شورا، ۱۳۸۹ -
مشخصات ظاهری: ۵۵: ج. مصور.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۸۹۰-۶-۱-۱
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا -
موضوع: آموزش قبل از مدرسه - ایران - راهنمای آموزشی
موضوع: آموزش قبل از مدرسه - ایران - برنامه‌های درسی
رده‌بندی کنگره: ۱۱۴۵/۲۵ LB ۱۳۸۹ ۲ ص ۹ الف /
رده‌بندی دیویی: ۳۷۲/۲۱۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۶۲۱۲۵

◆ کتاب مربی (جلد ۱)

آشنایی با راهنمای برنامه دوره پیش دبستانی (آمادگی)

◆ مؤلف: نبی‌الله صادقیان - شیرین برزین

◆ نظارت علمی: فاطمه رضائی

◆ ویراستار: فتح‌الله فروغی

◆ تصویرگر: فرناز فرشچی

◆ امور هنری قبل از چاپ: مؤسسه فرهنگی و هنری طراحان ایماژ

◆ نوبت چاپ: اول - سال چاپ: ۱۳۸۹

◆ لیتوگرافی: زمان - چاپ: تک

◆ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۸۹۰-۶۰-۱-۱

◆ ISBN: 978-964-7890-60-1

◆ قیمت: ۱۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۶	پیش‌گفتار
۸	نگاهی به اسانامه دوره‌ی پیش‌دبستانی
۱۰	اصول حاکم بر تهیه‌ی فعالیت‌های یاددهی - یادگیری دوره‌ی پیش‌دبستانی
۱۳	شرحی بر رویکرد برنامه‌ی پیش‌دبستانی
۱۴	«فطرت‌گرایی» رویکرد برنامه‌ی پیش‌دبستانی
۱۶	رویکرد فطرت‌گرا چگونه بر اجزای برنامه‌های آموزشی و پرورشی اثر می‌گذارد؟
۱۸	رویکرد فطرت‌گرا چگونه بر انتخاب هدف‌ها تأثیر می‌گذارد؟
۱۹	رشد همه‌جانبه
۳۱	فعالیت‌های آموزشی دوره‌ی پیش‌دبستانی
۳۲	قصه
۳۳	شعر
۳۴	نقاشی
۳۵	کاردستی
۳۶	بازی
۳۷	نمایش خلاق
۳۸	مفاهیم علمی
۴۰	نکاتی در بحث ارزشیابی

✦ پیش‌گفتار ✦

حرکت به سمت مشارکت بیشتر دست‌اندرکاران دوره‌ی پیش‌دبستانی - بویژه مربیان - در امر تدوین محتوای آموزشی مناسب برای هدایت جریان یادگیری نوآموزان این دوره، از دستاوردهای مبارک «تصویب راهنمای برنامه و فعالیت‌های دوره‌ی پیش‌دبستانی» است. با این وجود، نظر به کلی بودن مباحث مطروحه در راهنمای برنامه، تشریح و تبیین جزئیات آن و ارائه‌ی فرایندها و مطالب مناسب جهت تبدیل برنامه به محتوا، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

برای آنکه مربیان و علاقه‌مندان بتوانند فعالیت‌های آموزشی مناسب را برای کودکان دوره‌ی آمادگی (۵ ساله‌ها) بر اساس راهنمای برنامه‌ی درسی پیش‌دبستان تهیه کنند، باید با پنج قلمرو موضوعی زیر آشنایی داشته باشند:

• موضوعات مناسب برای یادگیری کودکان ۵ ساله کدامند؟

• توانایی‌ها و محدودیت‌های کودکان ۵ ساله برای یادگیری مؤثر چیست؟

• محتواهای آموزشی مناسب برای کودکان ۵ ساله را چگونه می‌توان تهیه و ارزیابی کرد؟

• چگونه می‌توان محتواهای آموزشی مناسب را برای زبان‌آموزی کودکان ۵ ساله در مناطق دوزبانه تهیه و ارزیابی کرد؟

• چگونه می‌توان محتواهای آموزشی مناسب را برای اتس کودکان ۵ ساله با قرآن کریم تهیه و ارزیابی کرد؟

مجموعه‌ی «کتاب‌مربی» نیز بر همین اساس و به منظور آشنایی مربیان و تولیدکنندگان با چگونگی فرایند تولید محتوای آموزشی، با بهره‌گیری از تجارب کارشناسان موضوع در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی، در ۵ مجلد تدوین شده است که سه جلد نخست این مجموعه به تبیین بخش‌های اول تا سوم راهنما اختصاص دارد.

جلد اول با عنوان «آشنایی با راهنمای برنامه‌ی دوره‌ی پیش‌دبستانی» تدوین شده تا مربیان را از چارچوب انتظارات ملی در سطح مراکز آموزشی و آنچه کودکان می‌بایست یاد بگیرند، آگاه سازد. در این جلد، پس از مروری بر اصول حاکم بر تهیه‌ی محتوای آموزشی، به ابعاد رویکرد برنامه - به مثابه روح حاکم بر آن - پرداخته و عناصر دیگر برنامه مشتمل بر اهداف به عنوان حد یادگیری و همین‌طور چارچوب محتوا و فعالیت‌های یاددهی - یادگیری و شیوه‌ی ارزیابی مطرح شده‌اند.

جلد دوم با عنوان «آشنایی با ویژگی‌های کودکان دوره‌ی پیش دبستانی» تدوین شده تا مریدان در مورد ویژگی‌های کودکان مشتمل بر ابعاد دینی، جسمی، کلامی، اجتماعی، ذهنی و عاطفی و ... بیش‌تر بدانند. در جلد دوم، ابتدا به مفهوم کلی رشد و عوامل تأثیرگذار بر آن اشاره می‌شود؛ سپس ابعاد و جنبه‌های اساسی رشد مشتمل بر رشد دینی، جسمانی و ... از حیث ویژگی‌ها و چگونگی کمک به جنبه‌های مختلف آن بیان می‌شود و در انتها کاربرد و اثر فعالیت‌هایی چون قصه، شعر، بازی، نقاشی و ... در رشد همه جانبه‌ی کودک بررسی می‌گردد.

جلد سوم با عنوان «آشنایی با نحوه‌ی تهیه و ارزیابی محتوای آموزشی دوره‌ی پیش دبستانی» و به منظور کسب شناخت بیش‌تر مریدان در مورد چگونگی تهیه‌ی محتوای آموزشی تدوین شده است. در جلد سوم نیز ابتدا مراحل برنامه‌ریزی برای یک واحد یادگیری ارائه می‌شود؛ سپس اجزای آن مشتمل بر چگونگی نیازسنجی، تهیه‌ی شبکه‌ی مفهومی، تهیه‌ی جداول اهداف و انتظارات و چگونگی تولید فعالیت‌های یادگیری مثل قصه، بازی، نقاشی، کار دستی و ... تبیین می‌گردد. در نهایت، چگونگی ارزیابی محتوای آموزشی تولید شده، با سه دسته معیار شامل ابعاد فنی، اجرایی و برنامه‌ریزی بیان می‌شود. جلد چهارم و پنجم نیز با عناوین «آشنایی با طراحی و تولید محتوای زبان‌آموزی در مناطق دوزبانه» و «آشنایی با طراحی و تولید محتوای انس با قرآن کریم» به تشریح بخش‌های چهارم و پنجم «راهنمای برنامه» اختصاص خواهد داشت.

مطالب این مجموعه بر اساس نیاز تولیدکنندگان محتوا، از منابع موجود جمع‌آوری شده تا با سازماندهی فوق‌الذکر در اختیار مریدان، کارشناسان و برنامه‌ریزان این دوره گذاشته شود. امید آن‌که از این رهگذر و با همت مسئولان و همراهی شایسته‌ی مریدان، امکان بهره‌مندی هر چه بیش‌تر نوآموزان از برنامه‌های مناسب‌تر فراهم شود. در پایان از همکاری صمیمانه‌ی کارشناسان گروه پیش دبستانی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی، جناب آقای مرتضی طاهری، سرکار خانم فریده عصاره و جناب آقای مسعود تهرانی فرجاده که با نظرات ارزشمند خود، مؤلف را در تدوین این مجموعه یاری داده‌اند، تشکر می‌نمایم و توفیق روز افزون ایشان را آرزو دارم.

فاطمه رضانی

